

S02

Nierzetelne badania mogą zaszkodzić ludziom!

Opis i kontekst

Niniejszy moduł:

Wprowadza w zagadnienia dotyczące procesów niezbędnych do uzyskania wiarygodnych wyników badań

Umożliwia zrozumienie i wykorzystanie wyników badań w społeczeństwie opartym na wiedzy

Motywuje do aktywnego popierania odpowiedzialnego prowadzenia badań

Podkreśla znaczenie odpowiedzialnego prowadzenia badań dla dobra publicznego

Ambasadorka
rzetelności
badawczej

Justyna Olko

Słowa kluczowe

procesy badawcze; wiarygodne wyniki badań; nierzetelne badania; postęp w społeczeństwie; wpływ badań

Cele uczenia się

- 1** *Opisywanie kryteriów pomagających rozpoznać nierzetelne badania*
- 2** *Aktywne słuchanie o sposobach wdrażania wyników badań w codziennym życiu*
- 3** *Poznanie uzasadnienia znaczenia wiarygodnych wyników badań zarówno dla samych badań, jak i dla społeczeństwa*

Etapy uczenia się

- 1** *Wprowadzenie do tematu*
- 2** *Analiza przedstawionej historii*
- 3** *Udział w opowiadaniu historii*
- 4** *Zebranie argumentów za potrzebą odpowiedzialnego prowadzenia badań*

„Jako badacze mamy wobec społeczeństwa obowiązek prowadzenia badań w sposób uczciwy i etyczny. Jest to nasza odpowiedzialność.” (Justyna Olko, ambasadorka rzetelności badawczej)

1 Zapoznaj się z tematem:

Praca domowa (przed rozpoczęciem modułu) lub materiały do przeczytania na zajęciach

Wyszukaj trzy przypadki oszustw naukowych. Opowiedz o nich na zajęciach.

Przeczytaj rozdział 1 i 3.1 „Europejskiego kodeksu postępowania w zakresie rzetelności badawczej”.

Zastanów się nad treścią tych rozdziałów oraz wyjaśnij znaczenie wszystkich nieznanych ci słów.

2 Przeanalizuj przedstawioną historię

Przeczytaj historię związaną z Centrum Naukowym LONA („Co się wydarzyło w Centrum Naukowym”). Wypisz cechy studentów (Anny, Julii i Dawida) oraz dwojga badaczy (profesor Marii Wiśniewskiej i profesora Piotra Budlewicza), które przychodzą ci do głowy (jak byś ich scharakteryzował/a).

[Europejski kodeks postępowania w zakresie rzetelności badawczej](#)

3 Weź udział w opowiadaniu historii:

A teraz wyobraź sobie, że ta historia toczy się dalej w następujący sposób. (Niech ktoś w grupie przeczyta poniższy tekst na głos):

„O nie!” wykrzyknęła prof. Wiśniewska, „To nie może być prawda”. W artykule z gazety, którą trzyma w ręku, napisano, że dzień wcześniej dwóch strażaków zginęło w trakcie burzy. Szef straży pożarnej stwierdził, że trzech kolejnych zostało ciężko rannych, ponieważ przeoczyli sygnały odwrotu, które zostały wprowadzone do szkoleń w oparciu o wyniki przeprowadzonych w zeszłym roku badań, których współautorką była prof. Wiśniewska. Profesor nie mogła dłużej tego ignorować. Przeszłość ją dopadła. W swoim badaniu sfałszowała dane dotyczące czasu reakcji w stresujących sytuacjach.

Podzielcie się na 3-4 osobowe grupy i napiszcie relację z popełnienia oszustwa przez prof. Wiśniewską i jego wpływie na innych ludzi, na społeczeństwo. Wypełnij historię zdaniami, które przemawiają za rzetelnymi procedurami badawczymi i **podkreśl je kolorami**.

Jaką rolę pełnią badania naukowe w społeczeństwie?

Motorem postępu technicznego i rozwoju ekonomiczno-społecznego często są wyniki badań naukowych. Pomyśl o podróżach kosmicznych, penicylinie, inteligentnych domach itp.

Badania to poszukiwanie wiedzy, które jest prowadzone w systematyczny, przemyślany, dobrze zaplanowany sposób.

Podatki obywateli są wykorzystywane do finansowania badań i wspierania innowacji naukowych, mają wpływ na poprawę warunków życia.

4 Zbierz argumenty za odpowiedzialnym prowadzeniem badań

Dobierzcie się w pary i zadajcie sobie nawzajem następujące pytania.

A: Dlaczego ważne jest, aby badacze, tacy jak np. prof. Wiśniewska, publikowali uczciwe, prawdziwe wyniki badań? B: Jakie argumenty za poważnym traktowaniem badań mogłyby podać szef straży pożarnej?

Zapiszcie wasze odpowiedzi na tablicy lub flipcharcie.

Wymyśl i opowiedz swojemu partnerowi alternatywną historię, w której prof. Wiśniewska tym razem kieruje się wartościami i regułami ważnymi (niezbędnymi) dla prowadzenia dokładnych i przemyślanych badań.

